છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

—: ત્રીજી ચોપડીનો :—

"ડિક્ટેશન શિક્ષક"

ભાગ ૩.

ત્રીજા ધોરણનો



સર્વ હક સ્વાધીન
કિંમત ૦-૩-૦
પોસ્ટેજ જુદું
ફેબ્રુઆરી
સને ૧૯૨૫.

મુખગણિત શિક્ષક
અઢી આના

છગનલાલ મોતીરામ શાહ
"મુખગણિત શિક્ષક" વિગેરેના કર્તા—શાહપોર-સુરત.

સુરત જિલ્લાનો "ભૂગોળ શિક્ષક" ત્રણ આના.

ત્રીજી ચોપડીનો

ડિકટેશન શિક્ષક ભાગ ૩.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
" શુ ખર્ગણિત શિક્ષક " ભૂગોળ શિક્ષક " પ્રશ્નોત્તરમાળા
વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

છાપનાર-રઘુભાઇ લલ્લુભાઇ દેશાઇ.
છાપવાનું ઠેકાણું-શ્રી 'અનાવિલ' પ્રી. પ્રેસ. બરાનપુરી ભાગળ-સુરત.

આવૃત્તિ ૭ મી [પ્રત ૨૦૦૦.

સંવત ૧૯૮૧] [સને ૧૯૨૫

[કિંમત રૂા. ૦-૩-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

મેસર્સ. સી. ડી. શાહ એન્ડ કો કૃત.

[illegible] વર્ગની નોટ બે આના.

પહેલીના અર્થ અઢી આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠનો સાર, અઘરા શબ્દો, જોડાક્ષર, ડમ્બેલ્સની ડ્રિલ વગેરે.

બીજીના અર્થ ચાર આના જેમાં:--અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, ભૂગોળ, પાઠવાર અઘરા શબ્દો, જોડાક્ષર, ડમ્બેલ્સની ડ્રિલ વગેરે.

ત્રીજીના અર્થ પાંચ આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, ભૂગોળના સવાલ, પાઠવાર અઘરા શબ્દો, જોડાક્ષર, કડાંની ડ્રિલ વગેરે

ચોથીના અર્થ સાડાસાત આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, તમામ પાઠના સવાલ તથા સાર, અઘરા શબ્દો, જોડાક્ષર, મુંબઇ ઇલાકાની ભૂતળ, ડ્રિલ વગેરે.

પાંચમીના અર્થ આઠ આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, વ્યુત્પત્તિ, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, અપૂર્ણાંકના નિયમો, બ્રિટિશ હિંદના રાજકીય ભાગ વગેરે.

છઠ્ઠીના અર્થ નવ આના જેમાં:—શબ્દાર્થ વ્યુત્પત્તિ પ્રમાણે અને રૂઢ બંને રીતે, કવિતાનો અન્વય, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર વગેરે.

સાતમીના અર્થ દશ આના જેમાં:—શબ્દાર્થ વ્યુત્પત્તિપ્રમાણે અને રૂઢ બંને રીતે, કવિતાનું વિવરણ-સ્ફુરીકરણ, પાઠના સવાલ, કવિતામાં આવેલા ભક્તોની ઓળખાણ વગેરે.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૧લાના અર્થ ૪ આના

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૨જાના અર્થ ૫ આના

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૩જાના અર્થ ૭ આના

ત્રિવેદિ વાચનમાળા સાતે પુસ્તકોના અર્થો તૈયાર છે.

જી. પી. દલાલ. મોરબી વી. સ્કુલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ. જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

" તમારા તરફથી " મુખગણિત શિક્ષક " નામના ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાદ્યંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલોના નવા સુધારેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે, એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશકિત તેમજ સ્મરણશકિત સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંકગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ થઇ પડશે એમ હું માનું છુ ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે. "



" સુરત જિલ્લાના ભૂગોળ શિક્ષક "

માટે અભિપ્રાય.

" ત્રીજા ધોરણનાં છોકરાંને જોઇએ તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી ભેગી કરી છે, અને તેમને અનુકૂળ થાય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે. "

વડોદરા તા. ૮-૭-૧૯૧૫ હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસ કાંટાવાળા.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ ટુ ધિ ગવર્નર
સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી

સુરત જિલ્લાનો :

"ભૂગોળ શિક્ષક"

એજન્સિની સર્વ સ્કુલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યો છે.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા વિષે

શ્રીયુત ભાઇચંદ પુંજાદાસ શાહ.

મહીકાંઠા એજન્સિની ભૂગોળ વગેરેના કર્તા

સાદરા તાલુકા સ્કુલના હેડ માસ્તર સાહેબ.

પોતાના તા. ૧૫-૭-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—
" ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ શીખવા તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બંનેને આ પુસ્તક સાધન રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષકને નોંધ કાઢવાની મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને શિક્ષકની મદદ વિના ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે. એકંદરે આપનો પ્રયાસ જન સમુહને ઘણો આદરણીય અને ઉપયોગી થઇ પડવાનો છે"

છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

ત્રીજી ચોપડીનો ડિકટેશન શિક્ષક.

પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ ૧—વાર્તા. સામાન્ય. બાળપોથીમાં. મૂળાક્ષરો. બારાખડી. રમુજી. કવિતા. જોડાક્ષર. જ્ઞાન. શિખામણો. પદાર્થપાઠો. ઉમંગથી. ચિત્રો. હોશિયારી. વાક્યો. બોધ. તપાસ. મુકાબલો. ભૂગોળના. માહીતી. રસીલી. પુસ્તકો. દરીઓ. મેદાન. સાદા. નમુના. વનસ્પતિઓનું. તોળવા. સોદો. છેતરાશો. ઉતાવળ. ધ્યાન. ખાતરી. આળસ. પોપટીઉં.

પાઠ ૨-મા. ૧ બાળબોધ. લિપિમાં. બ્રાહ્મણી. પંડિતો. અજ્જુ. વરડુ. માત્રા. અનુસ્વાર. વિસર્ગ.

મૂળાક્ષર.

અ આ ઈ ઈ ઉ ઊ ઋ

अ आ इ ई उ ऊ ॠ ऌ,

એ ઐ ઓ ઔ અં અઃ
ए ऐ ओ औ अं अः

ક ખ ગ ઘ ઙ; ચ છ જ ઝ ઞ; ટ ઠ
क ख ग घ ङ; च छ ज झ ञ; ट ठ

ડ ઢ ણ; ત થ દ ધ ન; પ ફ બ ભ મ;
ड ढ ण; त थ द ध न; प फ ब भ म;

ય ર લ વ શ ષ સ હ ળ { ક્ષ જ્ઞ
य र ल व श ष स ह ळ { क्ष ज्ञ

આંક.

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦
१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०

પાઠ ૩—ટટ્ટુ. ડોસો. છતે. ચલાવું છું.

વાતચીત. હડહડતો. કળિયુગ. જુવાન. ઉતર્યો. બેસાડયો. બુદ્ધિ. હિંડાડે. ખર્ચુપાન. શરમાઈ. જોસબંધ. શ્રાવકનો. સંઘ. જાત્રાએ. ઘાતકી. બિચારૂં. ઉઠાવી. વીખરાઇ. ફીકે. અક્કલનો. સલાહ. દશા.

પાઠ ૪–પરગજુ. કાશીમાં. ધણીધણિઆણી. ઇશ્વરભકિત. ઇશ્વરકૃપા. નરસિંહ. ચૌદશ. ભંડાર. વાણીથી. ગુજરી. ઉછેરવા. સ્વભાવ. દયાળુ. સ્ત્રીઓને. અભ્યાસ. શિક્ષકનો. માનીતો. માઠું. ઇચ્છે. સાંઢ. ધાર. અંતઃકરણ. ફેંટામાંથી. પાટો. સુવાડી. સોંપ્યો. વખાણ. ખસ્યો. શુદ્ધિમાં. પરગજુ-પણું. આશ્ચર્ય. સૌને.

પાઠ ૫—લગ્ન. ઉંમર. સોળ. ગુજરાન. ગુણો. પ્રીત. ખાડા. ખડ. ખવાડયું. આશિષ. ખૂંચેલો. બૂમ. ડૂબતો. ચોટલી. ઉંધો. ટંગાવી. પીધેલું. પાડ. શોભાય. ઘાડું. સહીસલામત. વિવાહમાં. સામેલ.

પાઠ ૬—અદલ. ઈન્સાફ. વિજયનગર. તલ-કચંદ. પૈસાદાર. ગામડી. નસીબદાર. કીમતી.

દોલત. સત્તર. ખરીદ્યા. આબરૂ. મિલ્કત. વર્તીશું. વહેંચણ. કબુલાત. તોડ. દિવાન. અક્કલ

પાઠ ૭—પરમેશ્વર. સઘળું. હરિ. ભૂલી. સુશોભિત. લેવાય. પૈપૈસો. અટકાવ્યો. લખોટા. નઠારો. આભાસ. વિશ્વપતિ. વાસ. ભોંયરે. ઘડીએ. ઘાટ. ખોળીએ. મૂકવા. જગકર્તા. શરમાઈ. ભૂલ્યો.

પાઠ ૮—ઇશ્વરસ્તુતિ. વિશ્વસ્વામી. સ્તુતિ. શીશ. આપદાથી. દીનાનાથ. સંકટો. આધાર. અજ્ઞાન. ક્ષમા. મતિ. પ્રાર્થના. ભક્તિ. શક્તિ. નિવારો.

પાઠ ૯—છાંયે. સૂતો. ગુનો. આફત. સેવક. જીવતદાન. મગરૂરી. દોરડાની. સિંહ. છુટાયું. બદલો. દુઃખમાં. મદદ. દાસ. અત્યારે. તરણા. ગર્વ.

પાઠ ૧૦—પ્રમાણિક. મુંબઈમાં. પરચુરણ. કિંમત. શાખ. વર્ગ. પોલીસ. થાણાના. અમલદાર. વૃદ્ધ. બ્રાહ્મણ. કુટુંબ. દયાશંકર. પ્રથમ. આગ્રહ. લાગુ. સ્ત્રી. મુશ્કેલી. વિધવાને. ધન્ય. પ્રમાણિકપણાને.

પાઠ ૧૧—જાપ્તો. તુરંગના. વાણીઆનો.

વિકટ. સંતાઈ. તૂટી. દ્રવ્ય. મિઠાઈ. તાલેવંત. નસીબ. ઝેર. ભેળ્યું. લૂટના. ભુંડું. તાક્યું. ગીધો.

પાઠ ૧૨—યુધિષ્ઠિર. ક્ષમા. અર્જુન. સહદેવ. નકુળ. પાંડવો. ક્રોધ. વર્તણુકથી. આબરૂ. દુર્યોધનથી. દ્રૌપદી. જુલમ. ઝુંપડીમાં. નવાણું. ચિત્રગુપ્ત. ગંધર્વ. અંતઃકરણ. લાગણી. ગુસ્સે. ડગતું.

પાઠ ૧૩—ડાહ્યો. ન્યાયધીશ. ડહાપણ. ઈન્સાફ. પ્રીતિ. ચર્ચા. બાયડીઓ. સાક્ષી. અઘરૂં. ઉઠાવું છું. ગળેપડુ. સજા.

પાઠ ૧૪—ગૃહસ્થ. નિસાસો. અભાગીઆ. લંગડો. ટેકો. કદાપિ. તંગી. દસ. રૂપીઆ.

પાઠ ૧૬—શિઆળ.બગલો.વિલાસપુર.મહોલ્લામાં. મશ્કરી. નોતરૂં. દીધું. ઠરાવેલે. રંગીત. થાળ. આગ્રહ. શિરોદ. મલકાવી. સ્વાદે. ટેવ.

પાઠ ૧૭—રિવાજ. વર્તમાનપત્ર. બાંકડાં. ઉત્તર લક્ષ્મી. મુસાફર. તંબુ. પત્થર. ઝુંપડાં. નેસ મીલનસાર. પરોણો. આમઠીઆ. ઘંટીઓ. ભટકતી

ગાડું. સૂઈ. વિદ્યાર્થી.

પાઠ ૧૮—સ્વચ્છ. ગુંદર. ચોંટાડયાં. સ્થિતિમાં. રડારોળ. દાક્તરે. ધ્યાનમાં. પ્રસંગ. પરિણામ. ડીલે. છિદ્રો. અટકયું. ચોકખી. ઢીલ. સાબુ. અરીઠા. લૂછવું. મંદવાડ. અકસ્માત. વિદાય.

પાઠ ૧૯—વિદ્વાન. પ્રમાણિક. ઉદ્યોગી. આળસુ. ભાઈભાંડુ. દાટેલો. ચરૂ. અઘાટ. ફેંસલો. ચુકાદો. નિર્ણય.

પાઠ ૨૦—દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યાનો. શોખીન. વિષયો. કવિ. કવિતા. ખજાનચી. બીરબલ. ફટકા. ખુશી. આજીજી. નિશ્ચય. બસ. ખુદાવંદ. સિપાઈ. સરત. હજુરમાં. લાંચીઆ. પચાસ. દ્રવ્ય.

પાઠ ૨૧—મચ્છર. ફાટયો. પલકમાં. યુક્તિથી. નસકોરામાંથી. જબરૂં. કુલાઈ. ગર્વથી. ઘટતો. અભિમાની. નમ્ર. માઠાં.

પાઠ ૨૨—પત્રવહેવાર. સ્થાપન. ટપાલ. સવડ. ઓફિસ. ગોઠવણ. ટિકિટ. પરબિડીઆં. પત્તાં.

તીર્થરૂપ. ચિરંજીવી. રાજેશ્રી. પ્રિયભાઈ. સૌભાગ્યવતી. ગંગાસ્વરૂપ. ટુંકું. પત્તો. સહીસલામત. જિલ્લો. તલાટી.

પાઠ ૨૩—સુલતાન. મહમુદ. અયાઝ. ઉમરાવો. ઝડપથી. દોડાવ્યો. બંદગી. અલ્લાહ. એહસાન. ડોલચું. શાંત. વિનંતી. સાન. સાંઈબાવા. અંદેશો. આગ્રહ. અદેખાઈ. મુકાવવાનો. ઈલાજ. ઝવેરાત. ઉઘાડીને. આશ્ચર્ય. ભિખારી. સ્થિતિને. સંભારૂં. ભેટયો. ઈર્ષાખોર. દેશનિકાલ.

પાઠ ૨૪—વાદવિવાદ. તુર્ત. ગણના. ગરીબડી. પ્રાણી. પ્યારૂં. નીમક. દિન. મણબંધી. બીન. માલીક. સ્વાર. સફર. મુસાફર. કૂર, સ્વારી. શ્રેષ્ઠ. ન્યાય. નિર્દોષી. માંસ. કુલ. વ્યાપાર. બળદીઓ અથડાય. ખલકમાં. કીરતાર.

પાઠ ૨૫—કબુલાત. ધક્કા. દોડાવ્યો. કૂટયો. કસુર. ગુનેગાર. ઉદાસ. રૂએ. દોષ. સંતાડવા. સદગુણી.

પાઠ ૨૬—પ્રદર્શન. સીવણકામ. રંગબેરંગી. ગળપટા. ગૂંથે ગૂંથેલી. ગૂંથવાનું. સાહદીઓ.

તલ્લીન. વિષય. ખુબી. સંખ્યામાં. નૌતમલાલ. સલાહસંપ. સદ્‌ગુણી. નાત જાતમાં. શિક્ષણ. વિલાયત.

પાઠ ૨૭—સંઘરો. કુદરતનું. રાજધાનીનું. કિલ્લો. રચના. બાંધણી. ખાણો. દુકાળ. સળી. ભુકરો. ગંજી. સવાલ. અગત્ય. સાધનો. પુષ્કળ. વિના. દ્રવ્ય. સુકાળ. સંઘરી. સંગ્રહ. સંઘાત.

પાઠ ૨૮—મહીનામાં. માધવ. કેશવ. પિત્તળના. ચળકાટ. પ્યાલા. કઠિઆરા. વળેલો. તરસ્યા. વિસામો. ગોકળદાસ. ભાટીઓ. ધર્માદાનાં. દસમો. દીલથી. આશીર્વાદ. ગૃહસ્થ. મનોહર. શીતળ. ચોકખું.

પાઠ ૨૯—શેખચલ્લી. તરંગો. તર્કપ્રસાદ. ગુરુની. વળગ્યો. તર્ક. ઉડાવે. વિદ્યાનો. ઘાડવો. ઉપાડયો. ધુણાવી. ધુણાવ્યું. ઠપકો. ભાંગ્યો. ઢોળાયું. ઉદ્યમે. પંડિતો. જીતીશ. ચેતવ્યો.

પાઠ ૩૦—ઉડાવવા. સુકાવ. સુકાવ્યો. દોડયો. સપાટાથી. મરોડે. છુટો. ગોથું. ઉડાડ. કાયર. પ્રયાસ. આસમાનમાં. ટપકા. વીટવા. આવડત.

પાઠ ૩૧—મળસ્કે. કુંડળીઓ. તરુવર. ઝુલાવે. ધ્યાન. પ્રીત. પડદો. સુખીઉં. સુખીઆં. ચણતાં. ચૂસે છે. ફૂલરસ. વનસ્પતિ. જળઘાટે. નિજ. પોઢે. વિધવિધ. ખૂટે. મધુરો. સંતોષ. નિત્યે. નિર્મળ. ઝૂલે. વશ. દાનવ. વિપત્તિઓ. વેરાઈ. કામધેનુ. ચિંતવ્યા.

પાઠ ૩૨—વડોદરા. વંશપરંપરા. ભોગવટા. સાંતીની. સાથી. પ્રકારની. રથો. મહેનતુ. પુંજી. ઈચ્છતા. ડહેલી હુક્કો. ભરોસો. મેઘ.

પાઠ ૩૩—ચોકખાઈ. ધનગવરી. બેનપણી. પિડાય. ગંદું. મૂકવાનું. મંદવાડ. નંખાય. નિરોગી. જંતુઓ. ખુણેખોચરે. પાથરણું. શ્વાસ. બિછાનાં. બિનાશ. ઢોળી. ઢોળાય. લકવો. જાજરૂ. ઝાડીઝુડી. દુર્ગંધ.

પાઠ ૩૪—કૈકેયી. મંથરા. શત્રુઘ્ન. અયોધ્યામાં. દશરથ. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ. પ્રાણથી. વૃદ્ધ. પાટવી. ગાદી. ઠેકાણે. નઠારા. સ્વભાવવાળી. દાસી. પ્રીતિ. ઉથાપશે. સંદેહ. વરદાન. લેણાં. ચૌદ. હઠ. અણસમજુ. શોક. પ્રજાએ. ધિક્કાર. વનવાસ. ઠરાવ.

પાઠ ૩૫—નટ. મુકુંદ. ઢોલ. માણેકચોકમાં. ટોળું. દરેક. ઉંચાઇએ. દોરડું. કાંસાની. સરણાઈ. ખુબીથી. ઉંધે. કુદવા. ગુલાંટ. ચક્કર. વીજળી. ઝબકારા. સ્થિર. લાકડું. ચમત્કારવાળાં. ખુબીદાર. નાનપણથી.

પાઠ ૩૬—ગ્રીષ્મ. શ્યામ. કોયલ. મહિમાય. નીરખી. ઝૂલે. શોભાય. કોકિલા. ટહુકા. ધરતી. સુગંધ. ભરતી. તરુમાં. વસંત. શાખ. સુકેસરી. ચિત્ત. ઠરતી. ઉકળાટ. આમ્ર. પરખાઉં. વખણાઉં. સંગીત. સૂર. ગજાવું. પ્રસારી. પ્રફુલ્લ. બટઓગરો.

પાઠ ૩૭—મડમ. પાદરી. ગામ. વસાવ્યું. ઈમારતી. આધેના. બીલકુલ. અજાણ. કુશળ. કાટખુણાની. કોયલા. આશ્ચર્ય. ઓજારોની. પેટીમાંથી. હસીને. ડહાપણ.

પાઠ ૩૮—પ્રહલાદ. કસ્બો. ભાટ. અગાઉના. પુરુષોનાં. પુતળાં. પારડી. વલસાડ. ઓળંગી. વહેણ. તોડી. ખંડેર. ટોચ. દહેરું. મુશ્કેલ. ચઢાવ. કુંડ.

દિવાલો. બુરજો. વાયવ્ય. ઔરંગા. વાંકોચુંકો. પ્રવાહ. ભુતસર. તળેટી. બગવાડા. ખીણો. ભીંતના. ગાડાં. રમણીય. સપાટાબંધ. ઉતર્યો. પલાળીને. પાટીઉ. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. નમુનો.

પાઠ ૩૯—દેવસ્થાન. પર્વત. આબુ. કાઠિઆવાડમાં. શેત્રુંજો. ગીરનાર. પંચમહાલમાં. પાવાગઢ. ટેકરો. ડુંગરી. તળેટી. બોડા. ભેખડો તૂટીને. ટુકડાની. ઘસડાઇને. ઠરે છે. ચઢાવવાળા. શિખર. અણીદાર. બંગલા. પાલિતાણા. દેવકીઉનાઈ. લસુંદ્રા. પૃથ્વીના. પીગળેલો. ઝરણ. બટાટા. સેકવાથી. ઠંડું. ભિંજાય. તૂટી. અથડાવાથી. પત્થર. કપાસ.

પાઠ ૪૦—નદી. સરોવર. જન્મ. બન્યું. ગમ્મત. મેળાપ. પૃથ્વી. નકામાં. શક્તિ. નિચાણ. સમુદ્ર. ધોધ. ખડકોને. ભુકેભુકા. બેટ. નદીવાટે. ધોળકા. પશ્ચિમે. સરિતા. નિર્મળ. ચિત્રવિચિત્ર. પશુ. કિનારે. નાવણ. ધોવણ. જળપાનનું. પિછાણીએ.

પાઠ ૪૧—દરીઓ. મહાસાગર. પીરમોહંમદ.

ખલાસી. શાહમોહંમદ. વરાળ. ભરતીઓટ. મોજાં. ભુરૂં. વનસ્પતિ. અથડાય. તણાઈ. સુંવાળા. તાણી. કોઢીઓ. કોડા. વીણવા. શંખ. ખલાસી.

પાઠ ૪૨—ભૂશિર. ઉપસાગર. હજીરે. જીવણુ. ભૂગોળનું. ભૂગોળવિદ્યા. ટંડેલ. માહીતી. પુરતી. ઢાળ. મગીઆ. ચીકણો. નિશાન. અથડાય. કિનારો. સાંકડી. ફાંટો. ઘુસે છે. ધોવાઈ. મુદત. પુષ્કળ. ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. હંમેશાં. સામદ્રધુની.

પાઠ ૪૩—સૂરતથી. સરભોણુ. દેશાઈ. નારણદાસ. ઈચ્છું છું. વસવાયાંનું. ત્રણેક. તૈયાર. વાંસલો. છોડું. બાવળનું. ચીકણું. ટકાવ. ધમણુ. જોસબંધ. ભઠ્ઠીમાંથી. તણખા. છાણા. ગોળાકાર. સળગાવેલાં. ધગધગતી. પૈડાંની. રેડયું. વાટો. સજ્જડ. ચોંટી. કુંભાર. લોંદા. દાસ. વીસ. કોસ. ઢેડવાડામાં. સુતરના. ફાળકામાંથી. તાંતણા. તાણાવાણા. ગોદડાંનાં. ખોળીઆં. ઝાંપે. રજપુતોને. શણુનાં. દોરડાં.

પાઠ ૪૪—છુટ્ટી. ઘેલાભાઈ. ગિલ્લીદંડા. અમ-

દાવાદ. કિલ્લો. રોજા. મસીદો. કોતરકામ. ટપાલ. ઓફિસ. છંટાય છે. રાત્રે. દીવા. મુકાય. ધૂળવાળા. છંટાતું. ગાડીઘોડા. લુગડાં. શાકભાજી. સોનુંરૂપું. વાસણો. મસાલો. ખાંડ. સાકર. ઉંચી. કારીગરી. વરાળયંત્રથી. કારખાનામાં. કાપડ. દીવાસળી. મીણબત્તી.

પાઠ ૪૯—તગડીના. ધંધુકે. ધોએલાં. બૂટ. મોજાં. ખુરસી. ટેબલ. મહેસુલ. વસુલ. ફેરણી. દુરસ્ત. હવાડો. ઓવરસીઅર. વાગડની. તજવીજ. ફોજદાર. મામલતદાર. હદનાં. મુકરદમામાં. સાક્ષી. અવલકારકુન. રજા. ખૂટતાં. સખ્તી. બનાતનો. કુંભરે. લપેટી. નાયક. તિજોરર. રસીદ. રૂપીઆ. કોથળી. વેચાણ. ગીરો. નોંધવાનું. સિપાઈ. દવાખાનું. ખાટલા. સૂતા. ઓસડ. દાક્તર. કોચતો. શીતળા. મોડું.

પાઠ ૪૬—વિભાગ. જિલ્લો. કલેકટર. ઈન્સ્પેકટર. મુન્સફ. ચોર્યાશી. ઓરપાડ. પંચમહાલ. વહીવટ. કમિશનર. અધિકારી. દેખરેખ. મુલતવી. અગત્યનાં.

પોલીસ. ઓછોવત્તો. કેળવણી. સુખાકારી. ડેપ્યુટી. બાંધકામ. ઇજનેર. સુધારા. ઠરાવ. અરજી. જાળવવાના. ઉપાયો. ઉઘાડવી. બોર્ડ. લેણદેણ. જડજ. સિવિલસર્જન.

પાઠ ૪૭—મણીબા. શાંતિલાલ. પરીક્ષા. બીના. નુકસાન. કાંઠો. તીડો. દાતણ. બંદુકો. પરવાનગી. દયાળુ. આશા. ભલામણ. હથિયાર. છૂટ. કન્યાશાળા. શોધવા. શરીર. નાલાક. નિરાશ. કોરટ. ખૂનનો. મુકરદમો. ચુકવતા. જુબાની. ચુકાદા. વલસાડના. નીમ્યા.

પાઠ ૪૮—ઉપયોગ. શિક્ષકે. શીખવ્યું. ખોદાય. ફાટ. નાળાઓમાં. મૂળ. પર્વતમાં. ધોવાય. સપાટી. ઘસડાઇને. ડહોળું. ચિકાર. કિનારે. ચઢ્યું. દરીઆમાં. તણાઈ. ફૂટતાં. સખત. માફક. થીજીને. મુલકોમાં. એકદમ. ઘટ. સફેદ. છવાઈ. હિમ. ઉકાળીએ. સૂર્યના. કિરણો. પૃથ્વી. ટીપાં. પાંદડાં. ઝાકળ. પહોંચ્યાં. અટકીએ.

પાઠ ૪૯—સળગતી. અંગારા. હોલવાઈ. ચેતવવાને. કુંકણીએ. ફૂંકીએ. ગતિમાં. ફૂંક. ઢાંકણું. ઢાંકું છું.

કાણું. રૂમાલ. બરણીમાં. મોઢું. સગડી. છાંટવાને. બદલે. ઠાલવી. ઠરી જાય. શાબાશ. પેટીમાં. પૂરે છે. ગુંગળાઈ. જોત. લોઢું. રાંધવાને. ચલમ. બીડી. ઘસીને. સપાટો. દવ.

પાઠ ૯૦—મીઠું. અંગ્રેજી. ગોવિંદ. મિઠાઈ. કંટાળતો. પુષ્કળ. ખારૂં. મોળી. બોલું છું. બેસ્વાદ. ચપટી. મહીના. સ્વચ્છ. નીરોગી. ઉપરાંત. નાખ્યાથી. બગડતી. અટકે. અથાણામાં. ખારીઆમાં. માખણ. કયાંથી. ઘુંટણ. ધારૂં છું. દરીઆ. જુઆળે. સુકાઈ. બાઝી. સાંભરી. ઢગલા. મુશ્કેલ. ગુજરાતમાં. ધ્રાસણા. ખારાઘોડામાં પંજાબ. પ્રાંત. સિંધવ. જથાબંધ. દેશાવર.

પાઠ ૯૧—ગંધક. વિસ્મય. હિંમતરામ. મતલબથી. ખાસ. તનુ. બરડ. હથોડી. ચુરેચુરા. પ્યાલું. ઓગળી. ઓગળેલો. હલાવ્યું. હલાવશે. ચિનાઈ. હેઠળ. સળગાવ્યો. રતાશ. તદ્દન. ઠરવા. લિલાશ. ધુમાડા. આસમાની. પદાર્થ. ગજશમાંથી. ફૂલ. ચૂંટી. લીધું. ઝાળ. ધર્યું. ઝાંખું. ઉડાવી. રેશમ.

પાઠ ૯૨—પહેલદાર. શોખ. પતરીસાકર. ગોઠવ્યાં. ખુણામાં. અફાળી. સંભાળજે. વાંકીચુંકી. ખરબચડી. ધારવાળી. ફટકડી. ભાંગીએ. પાસાદાર. ગળામાં. માણેક. કીમતી. ગુરુજી. ખંભાતની. રંગદાર. મોસાળ. નાંદોદમાં. રતનપુર. ખડકમાંથી. ઝુંમર. હકીકત.

પાઠ ૯૩—પોલાદ. સ્ક્રૂ. મિત્ર. કાદર. કોદાળી. એરણ. ટીપ્યું. અચંબો. અલ્યા. વળત. ખાતરી. વળ્યો. ચપટો. તાળાં. ઘડતર. ભરતર. નળીઓ. પાટલીઓ. રવેસના. કઠેરા. દિવાલની. ખીંટીઓ. ઘડિઆળ. ચપ્પુ. કાનસ. નક્કર. ધાતુ. ભેળ. ટીપીએ. કોલસા. ડુબાવીએ. સિવાય. પાધરૂં.

પાઠ ૯૪—ઇંદ્રિયો. ઉત્પન્ન. સુળીઆં. થડ પાંદડાં. ફૂલ. ચોંટીને. ટટાર. અગત્યનું. છિદ્રો. ચૂસે. શોષી. ખ્યાલ. મોઢાં.

પાઠ ૯૫—રબર. સીસાપેન. ડાઘા. દોહતા. છેદ. પિળાશ. દૂધ. ઢીંગલીઓ. ડગલા. તંબુ.

ખજુરીનાં. ઘડીઆં. ટોચ. તાડી. ખરસાણી. થોર. ડાળી. ઓસડ. ગુંદર. ભળેલો. ચોંટાડવાને. લાડુ. ઉપવાસ. હિંદુ. સાબુચોખા. સુકવીને. દાણા. પુરેપુરાં. છાલ. તળીએ. નિતારી. ડહોળી. ગળવી. ગુણ.

પાઠ ૬૬—પુષ્ટિકારક. શુમારે. દોઢ. ડુંડી. ઉંબીમાં. સુખળાં. બંટી. ધાન્ય. હિંદુસ્તાનમાં. હંમેશાં. દાઉદખાની. હાંસોટી. જિલ્લામાં. વાજીઆ. કાઠા. કાઠિઆવાડથી. પોટા. કુમસો. કાળાશ. ભરાઉ. વટાણા. તુવેર. અડદ. કઠોળ. ફાડ. દળવાળાં. એક-દળીઉં. ચાળીએ. બરછટ. થુલું. ગૂંદીને. ચળાઈને. હવાલે. મેદો. પરસુદી. ચાળણ. સુપડામાં. ઝાટકીએ. ભુસું. શીરો. પલાળીને. ઢાંકી. આથો. ખટાશ. આથેલા. જલેબી. ચોંટાડાને. જખમ. ફોલ્લા. લેપડી. પોટીસ.

પાઠ ૬૭—પાંદડાના. બગીચામાં. ચૂંટી. દોડયા. મોહંમદ. ટોચે. દાંડી. સાંકડું. ગંજીફાના. બદામના. અણીદાર. તરવારના. શોભી. જથાબંધ. કમળ

અળવી. કુંવારાનો. અજમાનું. કરવત. મોજાં. ચિરાએલાં. અગથીઆનાં. ગુલમોર. છુટા. ગોરધન. કૃષ્ણલાલ. ફૂટી. પ્રકાશ.

પાઠ ૫૮—જીવજંતુ. અવસ્થા. પતંગીઆ. ભટકયા. પૂછનાર. વર્ણના. સૂંઢ. માથું. જઠર. મૂછ. ખૂબસુરત. બીલકુલ. માંદાનેજ. વૈતરા. બદલવી. સ્થિતિ. ઇંડાં. ઇયળ. કીડિઆરામાંથી.પોષણ. કોશેટો. નિરાંત. સૂતાં. ચોથો. હુમલો. લઢીએ. પેઠે. કુટુંબ. મદદ. વંદા ઘસડી.

પાઠ ૫૯—સમડી. ગીધ. પાવાગઢનો. ઘોળાયાં. ભૂખ. ભાથું. ઉતર્યો. તીરની. ડરતું. સપાટાબંધ. નહોરમાં. ઉંચાઇએ. ધસારાબંધ. પુછડી. બદામીઓ. કરાંડી. કદાચ. થોભ્યો. ઢોળાવ. ગબડી. પ્રાણી. વળેલી. ગરદન. ખાઉધરાં. કોહેલું. કમકમાટ. ગંધાઇ.

પાઠ ૬૦—ખીસકોલી. સસલું. સુંબઇ. ઠેકડા. દોડાદોડ. ભપકાદાર. દેખાવડું. વલવલાટ. બદન. રાખોડીઉં. કાબરચીતરી. ગુચ્છાવાળી. કુમળી. કુંપળો. બિલાડીની. રાક્ષી. રૂંવાટી. સુંવાળી. ચપળ.

શાકત. ઘાતકી. શિકાર. તીણા. ઓચીંતી. ગતિ. દુશ્મનોથી. પોલાણમાં. ઝુમખામાં. છતમાં. બીકણ. કાતરી. કૌવતવાળા. ઉપરાચાપરી. રતુમડો. મૂછ. કલ્લામાં. રહેઠાણ. તૂલ. ઉંદર.

પાઠ ૬૧—ગબડ્ડી. મંચેરજી. હડે. મોઢું. બમનશા. લટકતી. લાળ. પંજો. દડો. માફક. ઠોકાય. હોશિયાર. અક્કલવાળું. ભરોસાદાર. મમનાવાળું. તાબેદાર. ભાઇબંધ. પત. એદલજી.

પાઠ ૬૨—ગણપતરામ. ધર્મશાળામાં. પૂછવા.. ટટાર. વરૂ. બગાસું. વિકરાળ. છાતીવાળું. ટોળામાં. ટુકડીઓ. શિઆળ. કાબરચીતરી. બદામીઉં. લીલાધર. ભુરાશ. કીકિઆરી. પકડું. ખંધુ શ્રીધર. લોંકડી. ડાચું. વાઢમાં. ખંધાઇ.

પાઠ ૬૩—દાસુએ. તાણ્યું. ગુસ્સાથી. ખાતર. નસાડી. કોઠી. કોથળામાં. હોઠ. જ્ઞાન. ઘોર. તળીઆં. ડોકે. ઘંટડી. મ્યાનમાંથી. કાંટા. ઉપયોગીપણું. સતાવશો. કાસળજ. કાઢીશ.

પાઠ ૬૪—અગ્નિ. ગર્જના. ધ્રૂજતાં. નારણદાસ. વડોદરાના. સિંહણ. વિકરાળ. અજાયબ. ચોંટ્યું. ઉખેડેલી. ચાળ. ચાખેલ. ઠેલણગાડી. ઘુઘવાટા. અઠવાડીઉં. ભયંકર. માસી. વાઘણ. ગોસ. ભુખ્યો. ઠેકાણું. કાઠિઆવાડમાં. ગીરનાં. વસ્તી. પાંજરૂં. બળવાન. દેખાવડું. ચાઠાં. દીપડા. આંતરે છે.

પાઠ ૬૫—ત્ર્યંબકલાલ. બસો. હાડકાં. ગણ્યાં. કયાંથીજ. ડીલમાંનું. હાડપિંજર. દિવાલ. ટાંગ્યું. કદરૂપું. કૌવત. કીમતી. ગોઠવેલા. હૃદય. થાપાની. કુક્કો. સંરક્ષણ. માંસપેશી. રેશાની. સંકડાય. ગોટલા. ઉંચકાય. ફૂલીને.

પાઠ ૬૬—સૂક્ષ્મદર્શક. કુદરતી. ઢાંકણ. રક્ષણ. પડ. દાઝીએ. ઢીમાં. ફોલ્લા. ગોડ. રૂઝાતો. નિશાની. હથેલી. લટું. સખત. આળુ. ભોંકે. દરદ. કાતરી. અડકે. પુષ્કળ. કુમળી. ઓસીકાનો. દાખલો. ખોળીઉં. હેઠલું. ગલેફ. સારૂ. શોભીતું. અવયવોનું. અસંખ્ય. છિદ્રો. ગેંડા. ઋતુમાં.

પાઠ ૬૭—હરિલાલ. ટકોરો. તળીઉં. પસંદ. કમાવેલું. ખરબચડું. તૂટતું. મુદત. ટકે છે. સીવેલી. ઠરાયું. હરડાંબેડાં. મસાલો. સાત. આઠ. ટાંગી. જીન. પુઠાં. બૂટ. ડુક્કર. ઊંટનાં. મશકો.

પાઠ ૬૮—ઊન. વાસ્કુટ. ઝબ્બા. ડગલો. ઢોરઢાંકર. ઓઢો. ઓરાઢીએ. ગાંસડીમાં. કાંતવા. ઊઠવેઠ. ફક્ત. વાંકડીઆ. ટકાઉ. શેતરંજી. હૂંફ. ડુઆ. કંસારી. ગળપટા. પહેરણ.

પાઠ ૬૯—મહીનાનો. પડવો. ચોઘડીએ. હુસેન. આંગણું. બેઠક. આસરે. થાંભલાની. કુંભીઓ. છોલાણું. પરસાળ. ઓસરી. દેરાસર. પધરાવીએ. રસોડું. પાણિઆરૂં. કોઠાર. ધુમાડીઉં. ભીંતો. મૂકેલી. બાજરૂ. અહીંઆ તુળશીકયારો. છીંડી. સીડી. દિવાનખાનું. ટાંગી. ચીતરાવ્યાં. ખીંટીઓ. તાકાં. છત. અગાસી. અભ્યાસ. ઝરૂખામાં. બેશક. સગવડવાળું.

પાઠ ૭૦—અસલ. ઓળો. ઘડિઆળ. છાયાયંત્ર. જુનું. બેસણી. બેસાડયું. સાધારણ. પતરૂં. મિનિટ. ઓછાયો. ચક્કર. સૂર્ય. પશ્ચિમ. ચઢતો. પડછાયો. સીસી. વાંદરા. મદારીઓ. ડુગડુગી. ઠલવાઈ.

પાઠ ૭૧—ચંદો. લિપિમાં. સાઠ મધરાત. અઠ્ઠાવીસ. ઉકલતી. જોડાએલાં. હથોડી. વાડકી. અથડાય. ટકોરો. કુંડાળું. કાંટો. અંગ્રેજીમાં. સાઠમા. સેંકડ.

પાઠ ૭૨—ત્રાજવું. પરશુરામ. પડીકું. જેશંકર. પલ્લામાં. રૂપીઆ. સમતોલ. બેશક. ગાંધીએ. કાટલું. તોળ્યું. બાંધ્યું. પાધરો. સોદો. દાંડી. છેટે. મૂકયા. જોખ્યું. ચીચવાની. યુક્તિઓ. પાડોશી. ચુનીલાલ. ઓછુંવત્તું. મૂકયું. તોલું. શેર. ફાયદો. ખાધ. પૂરે છે. જુઠું. ભૂલી.

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

હિંડાડે. બિચારૂં. વિવાહ. દિવાન. નિવારો. મિઠાઈ. નિસાસો. શિઆળ શિરોઈ. રિવાજ. વિનાશ નિર્ણય. દિલ્હી. સિપાઈ. વિનંતી. ઈલાજ. ભિખારી. નિકાલ. વિવાદ. કિલ્લો. પિત્તળ. વિસામો. પિડાય. બિછાનું. ધિક્કાર. નિચાણ. કિનારો. ગિલ્લી. જિલ્લો નિરાશ. ચિકાર. ચિનાઈ. લિલાશ. વિનાશ. દિવાલ. સિવાય. પિળાશ. નિવારી. નિરાંત. બિલાડી. શિકાર. વિષ્ણુ. શિખામણ. પિછાણીએ. ઈન્સાફ. મિલ્કત વિલાયત. ઈમારતી. તિજોરર. વિસ્મય. ચિરાએલું. બિહામણું. ઈચ્છતા.

જુવાન. ઉઠાવી. સુવાડી. છુટાયું. ઉઠાયું. ઉત્તર. ઉદ્યોગી. ઉદ્યમ. ચુકાદો. યુક્તિ. કુલાઈ. ઉઘાડી. ઉદાસ. દુકાળ. સુકાળ. જુઆળ. ધુણાવી. મુકાવ. ઉડાડ. ઝુલાવે. સુખીઉં. સુખીઆં. દુર્ગંધ. મુકુંદ. ગુલાંટ. સુકાય. સુધારો. જુબાની. ઉકાળી. સુકાઈ. ધુમાડા. ડુબાવી. સુળીઆં. શુમારે. તુવેર. કુટુંબ.

ભુરાશ. કુક્કો. મુકાબલો. પુસ્તકો. ઉછેરવા. દુર્યોધન. મુસાફર. ખુદાવંદ. મુકાબલો. પુષ્કળ. ઉપાડયો. ધુણાવ્યું. મુકાવ્યો. ઉડાવવા. ધુમાડીઉં.

શિખામણો. વિલાયત. પિછાણીએ. ચિરાએલું. બિહામણું. મિલ્કત. મુકાબલો. મુસાફર. મુકાવવા.

હોશિયારી. હથિયાર. કળિયુગ. ધણિઆણી. કબુલાત. પરિતાપ. કઠિઆરા. મહિમાય. કાઠિઆવાડ. ઘડિઆળ. પાલિતાણા. કીડિઆરૂં. પાણિઆરૂં. કીકિઆરી.

શીશ. ગીધ. ખીણ. બીન. વીસ. તીડ. જીવ. તીર. ગીર. ડીલ. બીડી. સીડી. સીસી.

ફૂલ. મૂછ. ભૂખ. ઊન. ખૂન. બૂમ. દૂર. સૂર. છૂટ. લૂટ. મૂળ. ભૂલી. ફૂલી. લૂટી. તૂટી. છૂટી. ફૂટી. ખૂટે. ઝૂલે. રૂએ. ચૂસે. સૂતો. સૂઇ. લૂછી. સૂર્ય. ભૂગોળ. રૂપીઓ. ડૂબતો. ભૂલ્યો. ભૂખ્યો. ફૂટયો. મૂકયો. મૂકવું. પૂછવું. ઊગવું. ખૂટતું. તૂટતું. ભૂશિર. ફૂલરસ. ઊઠવેઠ. ખૂબસુરત. સૂક્ષ્મદર્શક.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

તંબુ. જંતુ. હિંદુ. ટટ્ટુ. લાગુ. સાબુ. આબુ. પશુ. રજુ. તનુ. ચરૂ. સારૂ. ધાતુ. લાડુ. દારુ. ગુરુ. અજબુ. ચપ્પુ. વિષ્ણુ. વરડુ. આબરૂ. જાજરૂ. અગાઉ. ટકાઉ. ભરાઉ. દયાળુ. માયાળુ. મમતાળુ. આળસુ. સમજુ. પરગજુ ગળેપડુ. મહેનતુ. કામધેનુ. જીવજંતુ.

બુદ્ધિ. શુદ્ધિ. પ્રીતિ. મતિ. ગતિ. કવિ, હરિ. શાંતિ. ભક્તિ. શક્તિ. યુક્તિ. સ્તુતિ. સંમતિ. વિશ્વપતિ. વનસ્પાત. આકૃતિ. અગ્નિ. કદાપિ. વિપત્તિ.

લિપિ. મિનિટ. સિવિલ.

માહીતી. રસીલી. દરીઓ. માનીતો. વાણીઓ. રૂપીઓ. મહીનો.

નિરાશ. બિનાશ. લિલાશ. પિળાશ. ભુરાશ. કાળાશ. રતાશ. ખટાશ શાબાશ. પ્રકાશ. ચૌદશ. કાઠીશ. શીશ. વશ. ન્યાયાધીશ.

સુખીઉં. પાટીઉં. સુળીઉં. ખોળીઉં. પોપટીઉં. એક્ડળીઉં. રાખોટીઉં. બદામીઉં. અઠવાડીઉં. ધુમાડીઉં.

નટ. ઘટ. ઘાટ. અઘાટ. ભાટ. વાટ. ફાટ. લૂટ. છૂટ. બૂટ. બેટ. કોરટ. બરછટ. ચળકાટ. વહીવટ. ક્રમકમાટ. વલવલાટ. વાસ્કુટ. ઉકળાટ. મિનિટ.

ખડ. થડ. પડ. પાડ. તોડ. ગોડ. કાપડ. વાગડ. ભરડ. ઉઠાડ. મંદવાડ. વલસાડ. સજ્જડ. દોડાદોડ. સેકંડ. ખાંડ. ઓસડ. ઓરપાડ.

સાંઢ. દોઢ. વાઢ. સૂંઢ. ગઢ. પાવાગઢ

ગુણ. શણ. લક્ષણ. રક્ષણ. સંરક્ષણ. ઝરણ. ધામણ. અભણ. વખાણ. નાવણ. ધાવણ. વાસણ. બેચાણ. વહેણ. દાતણ. માખણ. વાઘણ. બીકણ. ડેલણ. જીવણ. ચાવણ. પોષણ. સિંહણ. ઢાંકણ. કૃષ્ણ. નિચાણ. નાનપણ. બાળપણ. ડહાપણ. પહેરણ. ભલામણ. સરખેણ. શિખામણ. રહેઠાણ. ઘૂંટણ. પરચુરણ. લક્ષ્મણ.

છત. પત. જોત. સાત. શાંત. પ્રાંત. સખત. સરત. બનાત. બળત. દોલત. કરવત. ચળકીત. ઝવેરાત. કુદરત. આવડત. સુદત. ખંભાત. વાતચીત. કણુલાત. સંઘાત. વસંત. રંગીત. સંગીત. પવત.

ગમ્મત. હિંમત. કિંમત. દુરસ્ત. નિરાંત. કૌવત. ફક્ત. દાકતર. ચંદ્રગુપ્ત. પ્રીત.

હદ. છેદ. ચૌદ. મસીદ. રસીદ. સફેદ. અડદ. દરદ. સ્વાદ. પોલાદ પસંદ. નાંદોદ. વાદવિવાદ. અમદાવાદ. વિષ્ણુપ્રસાદ.

ખાધ. બોધ. બાળબોધ. ધોધ. ક્રોધ. દૂધ. ગીધ. સુગંધ. જથાબંધ. જોસબંધ. સપાટાબંધ. દુર્ગંધ.

દસ. દાસ. બસ. વીસ. ગોસ. વાસ. નેસ. માંસ. ત્રાસ. શ્વાસ. તપાસ. આળસ. આભાસ. ઉજાસ. ઉદાસ. પ્રયાસ. વનવાસ. રવેસ. કાનસ. ઉપવાસ. પોટિસ પોલીસ. અભ્યાસ.

આશિષ. સંતોષ. દોષ. નિર્દોષ.

ભૂગોળ. સોળ. શિઆળ. નકુળ. ઉતાવળ. કળિયુગ. ભરાઉ. ટકાઉ. બગડાઉ. અગાઉ.

જોડાક્ષર.

વાર્તા. સામાન્ય. પદાર્થપાઠ. ચિત્રો. વાક્યો. પુસ્તકો. વનસ્પતિ. ધ્યાન. બ્રાહ્મણી. અજ્ઞ્જુ. માત્રા. અનુસ્વાર. વિસર્ગ. ટટ્ટુ. ઉતર્યો. બેસાડયો. બુદ્ધિ.

ખર્યું પાન. શ્રાવકનો. જાત્રાએ. અક્કલનો. ઇશ્વર-ભકિત. ઇશ્વરકૃપા. સ્વભાવ. સ્ત્રીઓ. અભ્યાસ. ઇચ્છે. સોંપ્યો. ખસ્યો. શુદ્ધમાં. આશ્ચર્ય. લગ્ન. પ્રીતિ. ખવાડયું. ઈન્સાફ. વિજયનગર. સત્તર. ખરીદ્યા. મિલ્કત. વર્તીશું. પરમેશ્વર. અટકયો. વિશ્વપતિ. જગકર્તા. ભૂલ્યો. ઈશ્વરસ્તુતિ. વિશ્વ-સ્વામી. સ્તુતિ. પ્રાર્થના. આજ્ઞા. શકિત. ગર્વ-પ્રમાણિક. વૃદ્ધ. પ્રથમ. આગ્રહ. ધન્ય. જાપ્તો. દ્રવ્યો. ભેળ્યું. તાકયું. યુધિષ્ઠિર. અર્જુન. ક્રોધ. વતર્ણુંક. દુર્યોધન. દ્રૌપદી. ચિત્રગુપ્ત. ગંધર્વ. ગુસ્સે. ડાહ્યા. ન્યાયધીશ. ચર્ચા. ગૃહસ્થ. મશ્કરી. સ્વાદે. સત્ય.નિશ્ચય. અસત્ય. વૃક્ષ. આશ્રય. પ્રગટે. દુષ્ટમતિ. વર્તમાનપત્ર. ઉત્તર. લક્ષ્મી પત્થર. વિદ્યાર્થી. સ્વચ્છ. ચોંટાડયા. ઇંદ્રિય. છિદ્રો. નાહ્યા. વિદ્વાન. ઉદ્યોગી. નિર્ણય. દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યા. મચ્છર. યુકિત. નમ્ર. જ્યોર્જ. વૉશિંગટન. વિષ્ણુપ્રસાદ. પુસ્તકાલય. વૃત્તાંત. ધમકાવ્યા. સ્થિતિ ભેટયો. ઇર્ષાખોર. તુર્ત. પ્રાણી પ્યારૂં. ક્રૂર. સ્વારી શ્રેષ્ઠ. ન્યાય. નિર્દોષી. ત્રાસ. વ્યાપાર. ધક્કો. ફોડાવ્યો.

ફૂટયો. સદ્‌ગુણી. પ્રદર્શન. કિલ્લો. અગત્ય. પુષ્કળ. સંગ્રહ. પિત્તળ. પ્યાલા. તરસ્યા. ધર્માદા. આશીર્વાદ. ચોકખું. શેખચલ્લી. તર્કપ્રસાદ. વળગ્યો. ઉપાડયો. ધુણાવ્યું. ઉદ્યમ. ચેતવ્યો. મુકાવ્યો. દોડયો. પ્રયાસ. મળશ્કે. પ્રીત. વિપત્તિ. ચિંતવ્યા. પ્રકાર. ઈચ્છતા. હુકકો. ચોકખાઈ. શ્વાસ. દુર્ગંધ. શત્રુઘ્ન. અયોધ્યા. કૌશલ્યા. સુમિત્રા લક્ષ્મણ. પ્રજા. ધિક્કાર. ચક્કર. સ્થિર. ચમત્કાર. ગ્રીષ્મ. શ્યામ. ચિત્ત આમ્ર. પ્રસારી. પ્રફુલ્લ. વસાવ્યું પ્રહલાદ. કસ્બો. મુશ્કેલ. વાયવ્ય. પ્રવાહ. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. દેવસ્થાન. પર્વત. શેત્રુંજો. લસુંદ્રા. પશ્ચિમ. નિર્મળ ચિત્રવિચિત્ર. ભૂગોળવિદ્યા. ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. સામુદ્ર ધુની. ભટ્ટી. સજ્જડ. છુટ્ટી. ગિલ્લીદંડા. રાત્રે વરાળયંત્ર. મીણબત્તી. દુરસ્ત. દાકતર. જિલ્લો કલેકટર. ઈન્સ્પેકટર. મુન્સફ. ચોર્યાસી, ડેપ્યુટી બોર્ડ. સિવિલસર્જન. કન્યાશાળા. શીખવ્યું. અંગ્રેજ પ્રાંત. વિસ્મય. હલાવ્યું. સળગાવ્યો. ધર્યું. સ ટીપ્યું. વજ્યો. નક્કર. ઉત્પન્ન. પુષ્ટિકારક. કૃષ્ણલાલ પ્રકાશ. અવસ્થા. ભટકયા. ગુચ્છો. ગળફી. ધર્મશાળ

પકડું. શ્રીધર. તાણ્યું. મ્યાન. અગ્નિ ગર્જના.
મૂંજતા. ચોંટ્યું. વસ્તી. ત્ર્યંબકલાલ. ટાંગ્યું. હૃદય.
ફુકકો. સૂક્ષ્મદર્શક. લઠ્ઠુ. હુકકર. વાસ્કુટ. ગ્રુમ્મા.
ફેક્ત. સરડાવ્યું. અઠ્ઠાવીસ. વ્રાજતું. પલ્લું. તોળ્યું. મધ્ય.

મળતા જોડાક્ષર.

સત્તર. ઉત્તર. વૃત્તાંત. પિત્તળ. વિપત્તિ. ચિત્ત.
ટટ્ટુ. છુટ્ટો. ધક્કો. હુક્કો. કિલ્લો. જિલ્લો.
ચોખચલ્લી. પલ્લું. ગિલ્લી. મકુલ્લ. પકડું. નક્કર.
ચક્કર. અક્કલ. હુક્કર. ધિક્કાર. અબ્બાજી. ગમ્મત.
મજ્જડ. ગુસ્સો. ગબ્બડી. ઉત્પન્ન.
વૃદ્ધ. બુદ્ધિ. શુદ્ધિ.
ઈચ્છતા. ઇચ્છે. મચ્છર. ગુચ્છો. સ્વચ્છ.
ચોકખું. ચોકખાઈ.
લઠ્ઠુ. લઠ્ઠો. અઠ્ઠાવીસ.
ઝુમ્મા. પત્થર. મધ્ય. ધ્યાન. અયોધ્યા.
કૃપા. વૃક્ષ. વૃદ્ધ. પૃથ્વી. કૃષ્ણ. હૃદય. વૃત્તાંત.
ગૃહસ્થ. આકૃતિ.

ખરીદ્યા. વિદ્યા. વિદ્યાર્થી. ઉદ્યોગી. ઉદ્યમ.

શ્રાવક. શ્રીધર. આશ્રય.

વિશ્વ. ઈશ્વર. પરમેશ્વર. શ્વાસ.

આશ્ચર્ય. નિશ્ચય. પશ્ચિમ જાપ્તો. ચંદ્રગુપ્તો.

યુધિષ્ઠિર. શ્રેષ્ઠ. વનસ્પતિ. પ્રીતિ. વિશ્વપતિ. સ્તુતિ. આકૃતિ. શક્તિ. ભક્તિ. યુક્તિ જુક્તિ.

દુષ્ટમતિ. પુષ્ટિ.

પત્ર. ચિત્ર. વિચિત્ર. યંત્ર. મંત્ર. જાત્રા. સુમિત્રા. રાત્રે.

સમુદ્ર. છિદ્રો. સમુદ્રા. નમ્ર. આમ્ર.

પ્રકાશ. પ્રથમ. પ્રગટ. પ્રયાસ. પ્રસાદ. પ્રકાર. પ્રવાહ. પ્રસારી. પ્રફુલ્લ. પ્રદર્શન. પ્રખ્યાત. પ્રમાણિક. પ્રહલાદ. પ્રાર્થના. પ્રાણી. પ્રીતિ. પ્રાંત. ત્રાસ. ત્રંબક. ત્રાજવું. શ્રીધર. ક્રિયા. દ્રવ્ય. ક્રોધ. દ્રૌપદી. ક્રૂર. ધ્રૂજતા. બ્રાહ્મણી. શ્રાવક. આગ્રહ. સંગ્રહ. ચિત્રગુપ્ત. શેત્રુંજો. આશ્રય. ઇંદ્રિય. અંગ્રેજ. શત્રુઘ્ન પરાક્રમી. સામુદ્રધુની.

પદાર્થ. ગર્વ. ગંધર્વ. તુર્ત. ઓજસ. વિસર્ગ. આશ્ચર્ય. બોર્ડ. ચર્ચા જગકર્તા. વિદ્યાર્થી. ધર્યું.

પર્વત. નિર્ણય. નિર્મળ. વર્તણુક. અર્જુન. તર્કપ્રસાદ. ગર્જના. સર્જન. સિવિલસર્જન. પ્રાર્થના. દુર્યોધન. નિર્દોષી. ધર્માદા. ચોર્યાસી. વર્તીશું. અર્જુન. દુર્ગંધ. ખર્ચુંપાન પ્રદર્શન. આશીર્વાદ.

परीक्षाना डिक्टेशनमां आवनार शब्दो.

मूळाक्षर, जोडाक्षर, ज्ञान, होशियारी, पुस्तको, वनस्पति, ध्यान, ब्राह्मणो, लिपि, वरडु, विसर्ग, कळियुग, बुद्धि, हिंडाडे, स्वर्युपान, श्रावक, घातकी, धणिआणी, ईश्वरभक्ति, ईश्वरकृपा, चौदश, दयाळु, शिक्षक, अंत.करण, सोप्यो, शुद्धि, आश्चर्य, प्रीति, आशिष, टंगावी, इन्साफ, कीमती, सत्तर, बगीचा, मिल्कत, वर्तीशुं, विश्वपति, जगकर्ता, ईश्वरस्तुति, विश्वस्वामी. प्रार्थना, भक्ति, शक्ति, प्रमाणिक, किमत, वृद्ध, जाप्तो, द्रव्य, मिठाई, मुंडुं, नाक्युं, युधिष्ठिर, अर्जुन, वर्तणुक, आवक, दुर्योधन, द्रौपदी, चित्रगुप्त, गधर्व, न्यायाधीश, साक्षी, गळेपडु, गृहस्थ, कदापि, निश्चय, वृक्ष, आश्रय, परिताप, प्रगटे, दुष्टमति, विद्यार्थी, स्वच्छ, चोंटाड्यां, इंद्रिय, ढांकण, कंटाळो, छिद्रो, विनाश, लूछा, विद्वान, उद्योगी, चुकादो, निर्णय, दिल्ही, प्रख्यात, विषयो, युक्ति, आफत, परविडीओं, पत्तां, तीर्थरूप. चिरंजीवी, सौभाग्यवती, अल्लाह, डोळयुं, विनंती, अंदेशो, भिखारो, स्थिति, भेट्या, इर्षाखोर, देशनिकाल, तुर्त, क्रूर, श्रेष्ठ, निर्दोषी. फूल्या, सद्गुणो, प्रदर्शन, गूंथेली, सादडी, तल्लीन, नौतमलाल, विलायत,

बांधणी, संघरो, संग्रह, पिसळ, कठिआरा, विसामो, धर्मादा, आशीर्वाद, शेखचल्ली, तर्कप्रसाद, धुणाव्युं, ठपको, ढोळायु, उद्यम, चेताव्यो, मुकाव्यो, गोथुं, प्रयास, बीटवा, मळस्के, सुखीउं, चूसे, फूलरस, निश्च, खूटे, संतोष, झूले, विपत्ति, कामधेनु, चितव्यो, वडोदरा, वंशपरपरा, भोगवटा, सांतीमो, महेनतु, पुंजी, ढेहलो, वेनपणो, पिडाय, मंदवाड, निरोगी, जंतुओ, पाथरणु, श्वास, बिछानुं, जाजरु, झाडीझुडी, दुर्गंध, कैकेयी, शत्रुघ्न, अयोध्या, कौशल्या, सुमित्रा, लक्ष्मण, संदेह, चौद, धिक्कार, मुकुंद, दोरडुं, खुबीथी, उंघे, गुल्हांट, स्थिर, चमत्कार, ग्रीष्म, श्याम, महिमाय, कोकिला, सुगंध, वित्त, सूर, प्रफुल्ल, बटमोगरो, प्रह्लाद, पुरुषो, वढाव, वायव्य, औरंगा, प्रवाह, वगवाडा, रमणीय, आकृति, काठिआवाड, शेत्रुंजो, पावागढ, तूटीने, टुकडा, पालिताणा लसुंद्रा, भिन्नाय, गम्मत, पृथ्वी, निचाण, पश्चिम, सरिता, निर्मळ, चित्रविचित्र, किनारो, धोवण, पिछाणीप, भूशिर, भूगोळ-विद्या, टंडेल, माहोती, घूसे छे, मुद्दत, द्वीपकल्प, हंमेशां, सामुद्रधुनी, टकाउ, भठ्ठी, तणखा, पैंडा, ढेढवाडो, गोदडुं, दोरडुं, गिल्लीदंडा, ओफिस, छंटातुं, मीणबत्ती, धंधुका, धोपलां, बूटमोजां, ओवरसीअर, साक्षी, खूटता, सरुता, कपेडी, तिजोरर, दाक्तर, जिल्लो, कलेक्टर, इन्स्पेक्टर, मुन्सफ, चोर्यासी, वहीवट, कमिश्नर, अधिकारी, पोलीस, डेप्युटी, इंजनेर, संमति, निविळसर्जन, शांतिकाळ, परीक्षा, हथियार, निराश, खून, मुकरद्दमो, जुबानी, चुकादा, शिक्षक,

चिकार, सख्त, पांदडां, गति, फूंक, फुकणो, गुंगळाई, ढांकणुं, अंग्रेज, मिठाई, कराळतो, निरोगी, अथाणु, घुंटण, ढगला, धरासणा, पंजाब, लिथव, विस्मय, चिनाई, हेठळ, रताश, तद्दन, लिलाश, धुमाडो, चूटी, थयुं, फटकडो, पत्थर, नांदोद, झवेरात, झुंमर, स्क्रू, टोप्यु, दिवाल, खींटी, घडिआळ, चप्पु, उत्पन्न, मुळीआ, चोंटा, टटार, शोषी, पिळाश, ढींगलो, तंबु, घडाआं, सरखामणी, चोंटाडवाने, लाडु, निनारा, डहोळो, पुष्टिकारक, शुमारे, हंमेशां, दाडद-खाना, हांसोटी, ठुमसो, पिळाश, काळाश, भगाउ, वटाणा, अडद, कठोळ, वगछट, पकडळाउं, गूंदोने, चाळण, परसुदी, खटाश, पोटोस, चूटो, दांडा, शोषो, चिरापलां, अगथाआ, कृष्णलाल, जाअजंतु, अवस्था, भटकता, सुंढ, खूबसुरत, कोडिआरुं, पोषण, कोशेटो, निरांत, घोळाया, खाउधरां, गंधाई, देखावडुं, राक्षो, रुंशाटो, घातको, आर्चीनो, पोलाण, रतुमडो, रहेठाण, तूल, गवड्डो, लटकतो, ठोकाय, टटार, विकराळ, टुकडो, भुगाश, काकिआरा, खंजु, अंधर, वाढ, खंधाई, नाण्युं घंटडो, सताअशो, कासळ, अग्नि, गर्जना, धूजतां, चोंटयुं, ठेलणगाडी, घुघवाटो, वाघण, गोस, दीपडो, बंदूक, हाडपिंजर, टांग्युं, बिहामणुं, दिवाल, कांडु कदरुपुं, कौवत, हृदय, संरक्षण, मांसरेशो, सूक्ष्मदर्शक, ढांकण, भक्षण, ढीमुं, हथेली, लट्टू, दरद, ओसीकुं, खोळाउं, गलेफ, शोभीतुं, अवयवो, हरिलाल, टकोरे, तळीउं, तूटतुं, ठरायुं, सात, आठ, मथक, झम्भो, ढोरढांकर, ओढो, ओराढीप, ऊटवेठ,

फक, टकाउ, हूंफ, दुआ, गळपटा, बेठक, छोलाणुं, परसाळ, देरासर, पधरावोप, रसोडुं, पाणिआरुं, धुमाडीउं, लाजह, तुळसीक्यारो, छींडी, सीडी, दिवानखानुं, खींटी, नळीउं, सरडाव्युं, वेसणी, मिनिट, डुगडुगी, ठलवाई, लिपि अट्ठ्वीस, टकोरा, साठ, साठमा कंड, वाजवुं, परशुराम, पल्लुं, काटलुं, तोळ्युं, दांडी, मध्य, तोल, जुदुं.

મુખગણિતની ચોપડી ખરીદતાં પહેલાં "મુખગણિત શિક્ષક" જરૂર જોજો.

અદ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી

પ્રશ્નોત્તરમાળા

ગુજરાતની સા૦ ભૂગોળની ત્રણ આના.
મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની સાડા ચાર આના.
હિંદુસ્તાનની સા૦ ભૂગોળની ચાર આના.

"સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક"

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૭૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી એજંસિની સર્વ સ્કૂલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યો છે.

"ડિક્ટેશન શિક્ષક"

બાળપોથીનો	૦–૨–૦	ત્રીજીનો	૦–૩–૦
પહેલીનો	૦–૨–૬	ચોથીનો	૦–૪–૦
બીજીનો	૦–૩–૦	પાંચમીનો	૦–૪–૦

તર્કશકિતનું તાળું ઉઘાડનાર શ્રેષ્ઠ કુંચી

"મુખગણિત શિક્ષક"

બાળવર્ગનો	૦–૧–૬	ત્રીજા ધો૦નો	૦–૨–૬
પહેલા ધો૦નો	૦–૧–૯	ચોથા ધો૦નો	૦–૪–૦
બીજા ધો૦નો	૦–૨–૦	પાંચમા ધો૦નો	૦–૪–૦

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા. સાહેપે—સુરત.